

Framtidens a-kassa

Lars Calmfors

Arena Opinion

Almedalen 5 juli 2012

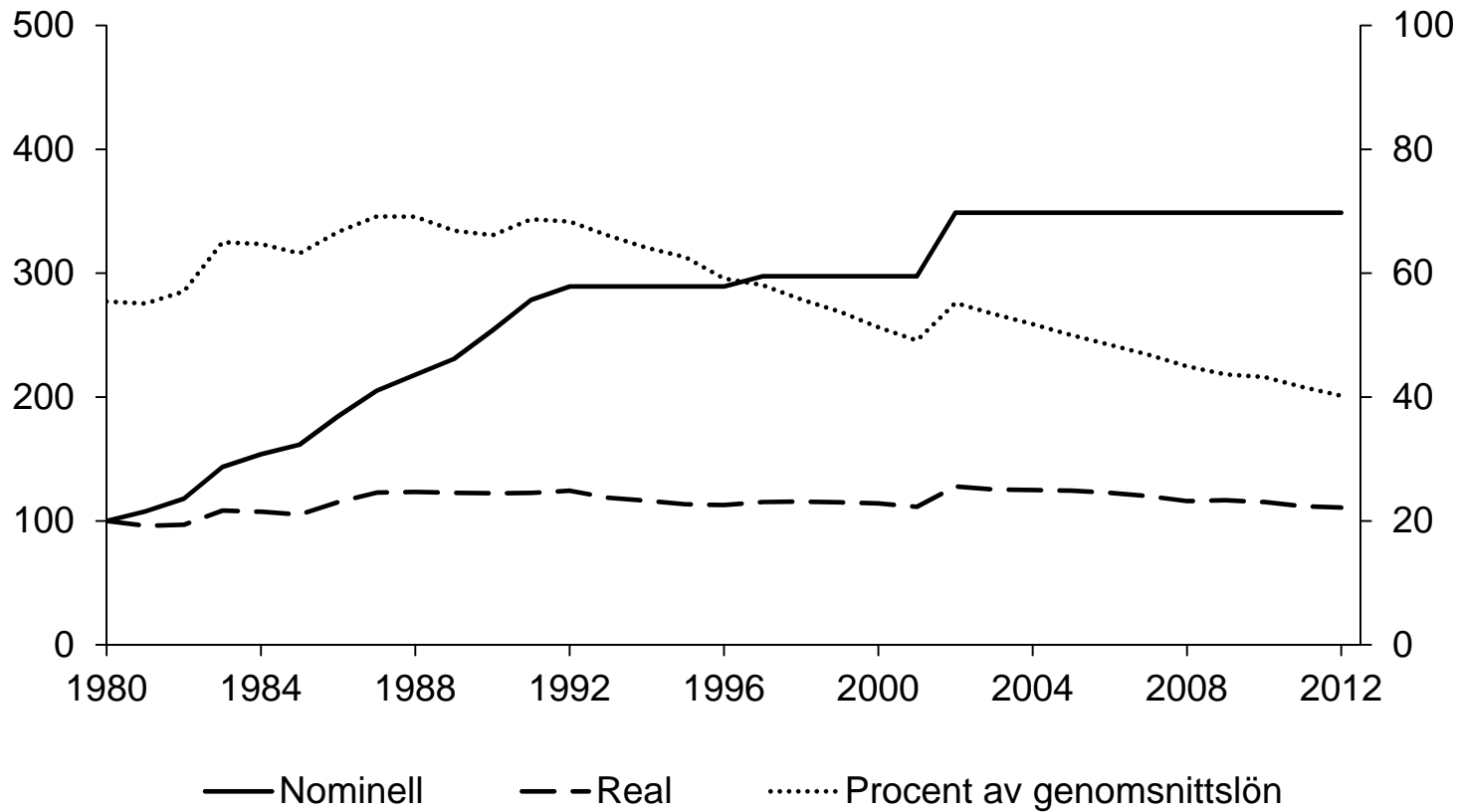
Frågor

- Ersättningsnivå
- Vilka ska omfattas?
- Finansiering
- Obligatorium
- Samordning med sjukförsäkring
- Konjunkturberoende försäkring

Ersättningsgrad - målkonflikt

- Gott inkomstskydd
- Bättre matchning
- Högre arbetslöshet
 - reservationslöner
 - sökintensitet
 - fackliga lönekrav

Högsta dagpenning

Taket i a-kassan

- Indexering till lönenivån
- Otillfredsställande med successiv urholkning av ersättningsgraden utan någon målangivelse
- Högre tak skulle möjliggöra avtrappning för fler
 - starkare incitament för långtidsarbetslös att hitta jobb

Ersättningsprofil 2009

	Andel av totala antalet öppet arbetslösa
Ekonomiskt bistånd	18
Ersättning från A-kassa	49
<i>Därav</i>	
<i>Full avtrappning</i>	13
<i>Ingen avtrappning pga för hög lön</i>	14
<i>Ingen avtrappning pga för låg lön</i>	2
<i>Viss avtrappning</i>	16
<i>Grundbeloppet, ej inkomstgrundad ersättning</i>	5
Inget stöd	33

Vilka ska omfattas?

- Behovsprövat försörjningsstöd (per månad) räknas av fullständigt mot arbetsinkomster
 - svaga incitament ta tillfälliga jobb
- Starkare incitament ta jobb med arbetslöshetsersättning (dagpenning)
- Utvidga rätten till grundbelopp också till dem som inte uppfyller arbetsvillkoret men söker efter jobb
 - krav på programdeltagande

Fördelar med differentierade a-kasseavgifter

1. Incitament för den enskilda a-kassan få arbetslösa i arbete och stävja missbruk
2. Incitament för rörlighet också för anställda
3. Man undviker att arbetslöshetsförsäkringen subventionerar branscher med återkommande arbetslöshetsperioder för anställda
4. Incitament för återhållsam lönebildning

Obetydliga lönebildningseffekter

- Bara $1/3$ av arbetslöshetskostnaderna på marginalen
- Ofullständig överlappning gör att ett genomsnittligt fackförbunds medlemmar teoretiskt bär bara $2/9$ av arbetslöshetskostnaderna

Ytterligare skäl till små effekter

1. Sifferlösa avtal
2. Ingen a-kassa till långtidsarbetslösa
3. Tak för kassornas arbetslöshetsavgift
4. Informell samordning

Obligatorium

- Paternalistiskt argument
 - även de med bristande förutseende
- Solidaritetsargument
 - alla ska bidra till finansieringen
- Lika starka argument som för sjuk- och pensionsförsäkringarna
- Inte uppenbart att arbetslöshetsförsäkringen ska främja hög facklig organisationsgrad

Obligatorium och differentierade avgifter

- Nuvarande kassor kvar
 - samma överlappningsproblem som nu
 - principiellt tvivelaktigt
- Slopade kassor och differentiering enligt olika principer
 - facklig tillhörighet (??)
 - bransch, yrke eller avtal
 - administrativt komplicerat
 - legitimitetsproblem
- Man kan också differentiera den arbetsmarknadsavgift som *arbetsgivarna* betalar
 - liknande effekter som differentiering på arbetstagarsidan
 - differentiering efter det arbetsgivarförbund den anställdes företag tillhör och avtal

Samordning mellan arbetslöshets- och sjukförsäkring

- Behov av samverkan mellan aktörer
- Men villkoren bör inte harmoniseras
 - beteendeeffekterna är olika
 - normalt mindre sådana för sjuka
 - ersättningen i sjukförsäkringen bör vara mer generös än i arbetslöshetsförsäkringen

Konjunkturberoende arbetslöshetsförsäkring

- USA och Kanada
- Mer generös ersättning i lågkonjunktur
 - längre tid för arbetslös finna jobb då
 - sökintensiteten spelar mindre roll med få vakanser
- Behov av mindre endimensionell debatt